

EDİTÖR'ÜN NOTU

Kültürel ve doğal miras, nesilleri birbirine bağlayan, kimliği, sosyal uyumu ve dayanıklılığı destekleyen, kırılğan ve yenilenemez bir değerdir. Bununla birlikte, korunmasını ve sürdürülebilirliğini tehdit eden çeşitli doğa ve insan kaynaklı risklere açıktır. Son yıllarda iklim değişikliği doğal ve kültürel mirasa yönelik en önemli ve büyüyen küresel tehditlerden biri haline gelmiştir. Bu noktada, kültürel miras sadece iklim değişikliğinin tehdit ettiği bir değer değil; aynı zamanda nesiller boyu aktarılan geleneksel bilgi ve uygulamalar aracılığıyla değişen doğa ve iklim koşullarıyla nasıl uyum içinde yaşanabileceğine dair ipuçları da içeren önemli bir bilgi kaynağıdır. Bu nedenle, kültürel mirasa yönelik belgelenmeler ve araştırmalar iklim değişikliğinin etkilerini anlamak, azaltmak ve uyum sağlamak için büyük önem kazanmaktadır.

Türkiye, Akdeniz Havzası'ndaki konumu nedeniyle iklim değişikliğine karşı en savunmasız ülkelerden biridir. Bunun bir sonucu olarak, sel, deniz seviyesinin yükselmesi, kuraklık, çölleşme ve yangınlar gibi iklim değişikliği kaynaklı afet ve tehditler Türkiye'nin farklı bölgelerinde giderek daha fazla görülmektedir. Bunların olumsuz etkileri, kentleşme, toprak ve su yönetimindeki yanlış karar ve uygulamalar ile birleşince katlanarak artmakta; ülkemizin sahip olduğu zengin doğal ve kültürel mirası daha da kırılğan hale getirmektedir. Nitekim, 2021 yılının yaz aylarında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde iklim değişikliğinin tetiklediği orman yangınları ve sel baskınları yaşanmış; bunlar bir yandan canlıların ve yaşam ortamlarının kaybına neden olurken, bir yandan da doğal, kırsal ve arkeolojik miras alanlarında büyük tahribatlarla sonuçlanmıştır. Bu nedenle, farklı dönemlere ve kültürlere ait zengin doğal ve kültürel mirasa sahip bir ülke olarak, iklim değişikliğine karşı hazırlıklılık, etkilerin azaltımı ve uyum Türkiye için en önemli ve güncel konular arasında yer almaktadır. Bunun için ise ilk ve en önemli adım, doğal ve kültürel mirasın belgelenmesi, değerlendirilmesi ve korunmasına yönelik bilgi üretimidir.

Bu noktada, kültürel mirasın envanteri, belgelenmesi ve korunmasına yönelik nitelikli bir akademik yayın ortamı oluşturmayı hedeflemiş olan TÜBA-KED'in rolü ve önemi daha da artmaktadır. Dönem ve coğrafi bölge sınırlaması olmaksızın, farklı ölçek ve nitelikteki somut ve somut olmayan kültürel ve doğal mirasın belgelenmesi, envanteri, korunması, onarımı, sunumu ve sergilenmesi, değerlendirilmesi ve risk yönetimi gibi çok geniş bir yelpazede 12 makalenin yer aldığı 24. sayısı ile TÜBA-KED üstlendiği misyon doğrultusunda Türkiye'deki miras çalışmalarına çok boyutlu akademik katkı sağlamaya devam etmektedir. Bu sayıdaki konu çeşitliliğinin bundan sonraki sayılarda daha da artarak devam etmesi arzumuzdur.

TÜBA-KED'in 24. sayısının sizlere ulaşmasında çok sayıda kişinin katkısı ve emeği bulunmaktadır. Başta Türkiye Bilimler Akademisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER olmak üzere, derginin sekretarya çalışmalarını yürüten Cansu AKTAŞ'a ve Asiye KOMUT'a, derginin dizgi ve tasarımını üstlenen Fatih Akın ÖZDEMİR'e, bilimsel çalışmalarını bizlerle paylaşarak hedeflediğimiz akademik üretim, paylaşım ve tartışma ortamına katkı koyan bu sayıda yer alan makalelerin değerli yazarlarına; yaptıkları titiz değerlendirmeler ve yapıcı eleştirilerle sunulan makalelerin niteliklerinin daha da arttırılmasında önemli rolleri olan değerli hakemlerimize; editörlük görevini beraber üstlendiğim Prof. Dr. Harun ÜRER, Prof. Dr. Ebru ERDÖNMEZ, Doç. Dr. Mert Nezih RİFAİOĞLU ve Dr. Öğr. Üyesi Sarp ALATEPELİ ile birlikte teşekkürü borç biliriz.

Doç. Dr. A. Güliz BİLGİN ALTINÖZ
Editör

EDITOR'S NOTE

Cultural and natural heritage is a fragile and non-renewable asset connecting generations, while fostering identity, social cohesion, and resilience. However, it is prone to various natural and human-induced risks, those threatening its conservation and sustainability. In recent years, climate change has become one of the most significant and growing global threats to natural and cultural heritage. At this point, cultural heritage is not only an asset threatened by climate change, but also it is considered as a source of knowledge for climate change mitigation and adaptation through traditional knowledge and practices, which give clues about how to coherently live while also adapting to changing nature. Thereupon, documentation and research of cultural heritage gains more importance so as to understand, mitigate and adapt to the impacts of climate change.

Turkey is one of the most vulnerable countries to climate change due to its location in the Mediterranean Basin. Thus, disasters and threats due to climate change, such as floods, sea level rise, drought, desertification and fires, can be increasingly observed in different regions of Turkey. Their negative impacts increase exponentially when combined with wrong urbanization, land and water management decisions and implementations; thus making our country's rich natural and cultural heritage even more vulnerable. As a matter of fact, in the summer of 2021, big scale forest fires and floods triggered by climate change occurred in various regions of Turkey. All these led to the loss of lives and livelihoods, as well as the destruction of natural, rural, and archaeological heritage places. Thereupon, preparedness, mitigation, and adaptation of natural and cultural heritage to climate change turn out to be one of the key issues for Turkey, as a country possessing rich and diverse cultural heritage belonging to different periods and cultures. Hence, the initial and crucial step for this is providing knowledge concerning documentation, assessment and conservation of natural and cultural heritage.

At this point, the role and significance of TÜBA-KED as a qualified scientific publication medium for the inventory, documentation, and conservation of the cultural heritage become ever more evident. In line with the mission it has undertaken, TÜBA-KED continues to provide multidimensional academic contributions to heritage studies in Turkey with its 24th issue, which includes 12 articles in a wide range, such as documentation, inventory, protection, repair, presentation and display, evaluation and risk management of tangible and intangible cultural and natural heritage of different periods, geographical locations, scales, and categories. It is our desire that the diversity of topics in this issue will continue to increase in the next issues.

In the publication of the 24th issue of TUBA-KED, many people have contributions and efforts. Together with Prof. Dr. Harun ÜRER, Prof. Dr. Ebru ERDÖNMEZ, Assoc. Prof. Dr. Mert NeziĖ RİFAİOĞLU and Asst. Prof. Dr. Sarp ALATEPELİ as the editors of TÜBA-KED, we would like to express our deepest gratitude, first and foremost to Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER, the President of TÜBA, for his valuable support to TÜBA-KED; to Cansu AKTAŞ and to Asiye KOMUT for carrying out the heavy and hard secretarial work; to Fatih Akın ÖZDEMİR for typography and design of the journal; to the esteemed authors of the articles in this issue for their contribution to this academic communication and discussion platform with their scientific works; and to the meritorious referees of this issue for very careful reviews, and constructive comments that had significant role in improving the quality of the articles in this issue.

Assoc. Prof. Dr. A. Güliz BİLGİN ALTINÖZ
Editor